

บทบาทของเภสัชกร
ในการดูแลผู้ป่วย
ความดันโลหิตสูง

Rx
Rx

Role of Pharmacist for improves Hypertensive Patient

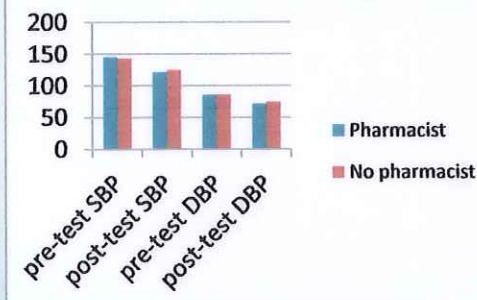
โรคความดันโลหิตสูง เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการดูแลซึ่งบางกลุ่มไม่รู้ตัวว่าเป็นโรค ทำให้ไม่ได้รับการรักษา หรือคำแนะนำในการปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง จึงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆมากมาย ความชุกของโรคความดันโลหิตสูงเท่ากับร้อยละ 21.4 หรือกล่าวได้ว่าคนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปเป็นโรคความดันโลหิตสูง 11.5 ล้านคน

จากการศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาในโรงพยาบาลมหาสารคาม และหน่วยบริการปฐมภูมิ 2 แห่งคือท่าขอนยาง กับขามเรียง ใช้วิธีแบบสุ่ม (randomized) โดยกลุ่มทดลองแบ่งเป็นก่อนเภสัชกรให้คำแนะนำ

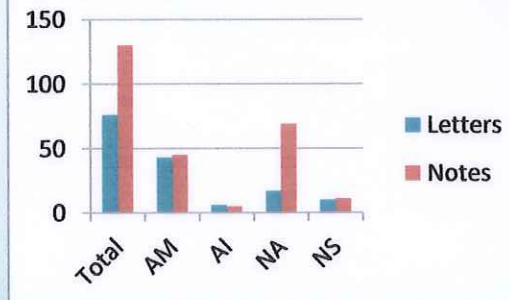
(pre-test) และหลังเภสัชกรให้คำแนะนำ (post-test) เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (controlled group study) ในระหว่างเดือนตุลาคม 2002 ถึง กรกฎาคม 2003 จากการคัดเลือกผู้ป่วยมา 235 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำจากเภสัชกร 118 คน และกลุ่มที่ไม่ได้รับคำแนะนำจากเภสัชกร 117 คน ซึ่งกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำจากเภสัชกรจะได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ยา ความร่วมมือในการใช้ยา การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การออกกำลังกาย หลีกเลี่ยงอาหารที่ทำให้เกิดความดันโลหิตสูง (อาหารเค็ม, เครื่องดื่มแอลกอฮอล์) เป็นต้น เป็นระยะเวลา 30-50 นาที มีการค้นหาปัญหาจากการใช้ยา แก้ไขและป้องกันปัญหาจากการใช้ยา ปรับขนาดยาโดยเภสัชกร

ผลการศึกษา พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับคำแนะนำโดยเภสัชกรจะมีระดับความดันโลหิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญมากกว่าผู้ป่วยที่ไม่ได้รับคำแนะนำโดยเภสัชกร (ดังรูปที่ 1) และบทบาทของเภสัชกรในการลดระดับความดันโลหิตนอกจากการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยแล้วยังมีการให้การรักษาร่วมมือกับบุคลากรทางการแพทย์ด้วยวิธีการสื่อสาร

รูปที่ 1 : Mean Blood Pressures and Paired Difference in Total Group vs Patients Hypertensive at Baseline

รูปที่ 2 : Response of Physicians to the Pharmacist's Recommendations on Treatment Modifications

AM : Accepted, Modification AI : Accepted, Investigations
 NA : Not Accepted NS : Not Seen

นอกจากการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยแล้วยังมีการให้การรักษาร่วมมือกับบุคคลากรทางการแพทย์ด้วยวิธีการสื่อสาร โดยเขียนแบบเป็นทางการ (Letters) และการสื่อสารโดยเขียนแบบไม่เป็นทางการ (Notes) พบว่าการสื่อสารโดยเขียนแบบเป็นทางการจะทำให้บุคคลากรทางการแพทย์ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาผู้ป่วยมากกว่าการสื่อสารโดยเขียนแบบไม่เป็นทางการ (ดังรูปที่ 2)

โดยสรุป เภสัชกรมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวและการดูแลตัวเองอย่างเหมาะสม ได้แก่ การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับประทานยา ให้แก่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งจะสามารถลดระดับความดันโลหิตได้

References

1. Phayom S, Robert MER, Jaratbhan S, Chai T. Pharmacist Involvement in Primary Care Improves Hypertensive Patient Clinical Outcomes. The Annals of Pharmacotherapy 2004;38:2023-27.
2. ภาณุวัฒน์ ปานเกต, จุรีพร คงประเสริฐ, นิตยา ภัทรกรรม, นงนุช ตันติธรรม, ศุภวรรณ มโนสุนทร, พัชรียา ยิ่งอินทร์. รายงานการพยาบาลโรคความดันโลหิตสูง. สำนักโรคไม่ติดต่อ 2555.
3. วิทยาการระบาดและสมมูลสุขภาพชุมชน. วิทยาการระบาดเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงในประเทศไทย[อินเทอร์เน็ต]. คณะพยาบาล;2552 [เข้าถึงเมื่อ 17 ธ.ค. 2556]. เข้าถึงได้จาก: <http://sichon.wu.ac.th/file/nurse-20130325-142453-5ITo3.ppt>.

อาจารย์ที่ปรึกษา อ.ภญ.ดร.ราตรี แมนไธสง

ผู้จัดทำ นางสาวกาญจน์ศิริยุ ศรีนัครา 53010710074
 นางสาวอุทุมมกรณ์ นามดี 53010710110
 นางสาวสุกัญญา พลพะพร 53010720017

นางสาวนীরชา จ้วนจินดา 53010710083
 นางสาวไอริณ แผนดี 53010710111